

Ledelse skaper rammer for læring

Skolelederforbundet sender her inn våre innspill, som også ble lagt fram i møtet i referansegruppe 1, fredag 12. september 2025.

1. Skoleledere bygger profesjonsfellesskap

Profesjonell ledelse handler om å utvikle en kultur for samarbeid, refleksjon og faglig utvikling blant lærerne. Det er skolelederen som skal legge til rette for og lede profesjonsfellesskapet. Uten god skoleledelse får ikke lærere de strukturelle og organisatoriske rammene de trenger for å lykkes. Ledelsen sørger for at tid, ressurser og kompetanse brukes strategisk og rettferdig.

2. Pedagogisk ledelse styrker kvaliteten

En god skoleleder er ikke bare en administrator – det er en pedagogisk veileder. Når ledelsen har faglig tyngde og innsikt, kan de støtte lærerne i å utvikle undervisningen og møte elevenes behov.

3. Ledelse er avgjørende for skoleutvikling

Skal skolen utvikle seg i takt med samfunnets krav, må ledelsen ha handlingsrom og kompetanse til å drive endringsarbeid.

4. Skoleledere er bindeleddet mellom politikk og praksis

De oversetter nasjonale føringer til lokal praksis. En sterk leder sikrer at reformer og strategier faktisk gir mening og effekt i klasserommet – og ikke bare blir papirarbeid.

5. Rekruttering og trivsel henger sammen med ledelse

Forskning viser at god ledelse er en nøkkelfaktor for å beholde dyktige lærere. En trygg og støttende leder gjør at lærere trives, utvikler seg og blir værende i yrket.

6. Skoleledere må få tid og tillit til å lede

Mange skoleledere drukner i administrative oppgaver. Skal de kunne utøve faglig ledelse, må de få tillit, tid og støtte.

7. Lederrollen er kompleks og undervurdert

Skoleledere håndterer alt fra personalledelse og budsjett til elevsaker og krisehåndtering. Det er nødvendig å rydde i lederes oppgaver for å skape tid til analyse og utvikling. Det er komplekst å lede en skole, og dette må anerkjennes.

Implikasjoner av påstanden: "En sterk lærerprofesjon i samspill med profesjonell skoleledelse, er avgjørende for å lykkes"

- Det krever at både lærere og ledere får tillit, tid og kompetanse til å utøve sine roller fullt ut.
- Skolen må organiseres som et profesjonsfellesskap, ikke som parallelle siloer.

- Ledelse og lærere må ses som gjensidig forsterkende – ikke som motsetninger der det ene utelukker det andre.

Har vi en sterk lærerprofesjon i dag?

- Ja, men den er under press. Lærere har høy faglig kompetanse, men møter stadig mer detaljstyring, rapportering som tar tid fra kjerneoppgavene.
- Skolelederforbundet peker på behovet for å styrke laget rundt læreren og redusere byråkratiet.

Hvordan kan lærerprofesjonen styrkes framover?

- Gi lærere mer støtte i arbeidet med elevenes trivsel og trygghet, slik at de kan prioritere tid til undervisning og faglig utvikling i fellesskapet – mindre tid til dokumentasjon og kontroll.
- Satse på etter- og videreutdanning som er relevant og praksisnær.
- Skape arenaer for å definere og utvikle profesjonsfellesskap i tråd med overordnet del, der skoleledelsen har særlig ansvar for å lede dette arbeidet.

Hva kan gjøres annerledes for å styrke anseelsen og attraktiviteten til læreryrket?

- Kommunisere tydeligere hva læreryrket faktisk innebærer – det er et komplekst og samfunnskritisk yrke.
- Redusere detaljstyring og gi lærere større faglig handlingsrom.
- En utdanning som faktisk er god og relevant.

Hvordan styrke skoleledelsen i samspill med lærerprofesjonen framover?

- Skoleledere må få tid og støtte til å utøve pedagogisk ledelse – ikke bare administrasjon.
- Ledelsen må være tett på praksisfeltet og bygge tillit gjennom dialog og felles mål.
- Kommunene må sikre tilstrekkelig ledelsesressurser og støtteapparat rundt skoleledelsen.
- Skolelederrollen må gjøres mer attraktiv – både gjennom lønn, status og utviklingsmuligheter.

RESTEN AV PÅSTANDENE:

1. Skolen er en av samfunnets bærebjelker

Skolelederforbundet understreker vårt doble oppdrag: at skolen ikke bare er en

utdanningsinstitusjon – den er en demokratisk arena, en sosial møteplass og en formende kraft for fremtidens borgere.

- Framtidens fellesskole må få rammevilkår som gjenspeiler dens samfunnsoppdrag.
- Investering i skoleledelse og profesjonsutvikling er investering i samfunnets fremtid.

2. Utviklingen i skolen er alvorlig

- Kommuneøkonomien er presset og skolene opplever ressursmangel og økende krav uten tilsvarende støtte.
- Skoleledere og lærere står i krysspress mellom forventninger og reelt handlingsrom.
- Det må ryddes i oppgavene, satses på kvalitet, ikke bare kvantitet – og det krever politisk vilje og økonomisk prioritering.

3. Læring er mentalt krevende. Skoledagen må organiseres deretter

- Skoleledere må få frihet til å organisere skoledagen ut fra pedagogiske og sosiale behov.
- Pauser og variasjon gjennom praktisk undervisning må inn.
- Skolen skal også bidra til at elever står i læring, er robuste og utholdende.

4. Skolen er et komplekst sosialt system. Det må ledes, utvikles og samarbeides deretter

- God skoleledelse er avgjørende for å håndtere kompleksiteten i skolen.
- Ledelse må være faglig, relasjonell og strategisk – ikke bare administrativ.
- Skoleledere må få tid og støtte til å utvikle profesjonsfellesskap og skolekultur.
- Skoleledere må gis rom for å være tilstede i medarbeidere og elevers hverdag, ref. Opplæringslovens § 17.2

5. En sterk lærerprofesjon i samspill med profesjonell skoleledelse, er avgjørende for å lykkes

Dette er kjernen i Skolelederforbundets politikk.

- Lærere og ledere må ses som likeverdige profesjoner med felles ansvar for kvalitet.
- Samspill krever tillit, tid og felles utviklingsarenaer – ikke kontroll og rapportering.
- Lærere og skoleledere er viktigst for elevers læring.

- Ledere trenger støtte i å kunne utvikle gode profesjonsfellesskap

6. Fire sentrale parter må samarbeide tett for at skolen skal lykkes

Vi trenger strukturert og forpliktende samarbeid mellom:

- Sentrale og lokale myndigheter
- Organisasjonene for lærere og skoleledere
- Lærerutdanningene

7. Skolen må forberede for en mer kompleks og usikker verden i endring

- Fremtidens skole må ruste elevene for kritisk tenkning, samarbeid og endringskompetanse samt demokratiforståelse.
- Skoleledere må få rom til å lede skoledemokratiet for å sikre involvering, innovasjon og utvikling.
- Overordnet del må i større grad prege skolens praksis: Teknologi, mangfold og bærekraft må inn i skolens strategiske arbeid – ikke bare som temaer, men som praksis.
- Trygge ledere i usikre tider – beredskap fungerer best når de vet hva de skal gjøre.